

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET
EINDVERSLAG

(Ingezonden bij brief van 14 november 1967)

Nr. 14

De premie ingevolge de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten zal aftrekbaar zijn als persoonlijke verplichting (ontwerp van wet 8457, stuk nr. 17; onderdeel B van de artikelen 75c en 75d). Het als buitengewone last in aanmerking komende bedrag zal door deze premie dus niet worden vergroot.

De hieraan gekoppelde vraag kan moeilijk exact worden beantwoord. Zoals immers in de memorie van antwoord is uiteengezet, wordt de situatie in 1967 wat betreft de contributabelen voor wie de loonbelasting eindheffing is, gekenmerkt door een overschrijding van de buitengewone lastengrenzen alleen al door de ziekenfondspremie, die echter niet tot het vragen van een aftrek voor de loonbelasting heeft geleid, omdat een dergelijke vermindering immers pas kan worden toegestaan indien en voor zover het te weinig heffen van belasting uit anderen hoofde — ten dele te laag bijzonder loonbelastingtarief en voorts de f 400-grens voor bijverdiensten — eerst wordt ingelopen. De volle aandacht, die nu, bij de behandeling van dit wetsontwerp, op deze situatie is gevestigd en de mededeling in de memorie van antwoord omtrent de gevolgen van het massaal indienen van verzoeken om aftrek, maken het duidelijk, dat het alleen maar verhogen van het percentage van 2,5 met de verhoging, die het premiepercentage voor de wettelijke ziekenfondsverzekering van gemiddeld 1967 op 1968 heeft ondergaan — zijnde 0,5 pct. —, voor 1968 in geen geval een met 1967 overeenkomende situatie zou doen ontstaan. Naar de mening van de ondergetekenden kan, zoals in de memorie van antwoord uitvoerig is betoogd, alleen verhoging van de franchise tot 5 pct. de „dijkdoorbraak” nu nog voorkomen.

Van de ernstige teleurstelling, die sommige leden tot uitdrukking brengen over de wijze waarop van de zijde van de Regering de openbare behandeling van dit wetsontwerp is voorbereid, hebben de ondergetekenden kennis genomen.

Inderdaad blijkt uit de formulering van de miljoenennota, blz. 75, niet, welke verreikende gevolgen een niet tot stand komen van een regeling op het gebied van de buitengewone lasten voor de budgettaire ontwikkeling zou hebben. Bij de ramingen van de loon- en de inkomstenbelasting is uitgegaan van een min of meer handhaven van de bestaande toestand ten aanzien van de aftrekmogelijkheden.

Daarbij is in de eerste plaats overwogen, dat een enigszins betrouwbare schatting van het dreigende middelenverlies zeer moeilijk is te maken; ten tijde van het opstellen van de belastingramingen was dit nog hachelijker, omdat toen de hoogte van de ziekenfondspremie 1968 nog niet bekend was.

In de tweede plaats zou, in het bijzonder in het kader van de structurele begrotingsruimte, het bedoelde middelenverlies in wezen met een derving wegens belastingverlaging moeten worden gelijkgesteld; dit verlies zou immers op langere termijn niet meer worden goedge maakt. In plaats van deze — qua omvang ongewisse — derving ten laste van de begrotingsruimte te brengen en daar tegenover een — dan even ongewisse — grotere bate uit de onderhavige maatregel te stellen, is er de voorkeur aan gegeven, het dreigende middelenverlies buiten beschouwing te laten.

Ten aanzien van de raming van de bedragen van respectievelijk f 120 mln. en 1/4 à 1/3 mld. kan het volgende worden opgemerkt.

Uit de gegevens genoemd op blz. 7, vijfde alinea, van de memorie van antwoord, kan zeer globaal een bedrag worden afgeleid van buitengewone lasten, die in 1968 voor aftrek in aanmerking zouden kunnen komen bij handhaving van het bestaande regime en zonder dat een „dijkdoorbraak” zou optreden als in de memorie bedoeld. Bij extrapolatie van de gegevens over een reeks van jaren zouden in 1968 de aftrekbedragen uit hoofde van buitengewone lasten en giften in een orde van grootte van meer dan f 1 mld. komen te liggen. Elimineert men hieruit de aftrekbedragen wegens giften, alsmede de invloed van de regimewijziging, die met ingang van 1965 van kracht is geworden, dan zou de aftrek wegens buitengewone lasten in 1968 op globaal f 800 mln. kunnen worden gesteld. Indien men aanneemt, dat de thans voorgestelde maatregel leidt tot een halvering van de toegestane aftrek, en voorts dat het gemiddelde marginale belastingtarief over de betrokken bedragen ongeveer 30 pct. bedraagt, dan komt men tot een belastingbate van f 120 mln.

Een toetsing van deze f 120 mln. aan het aantal belastingplichtigen van ongeveer een kwart dat, zoals in de memorie van antwoord is vermeld, blijkt een steekproef met betrekking tot de inkomstenbelasting over 1966, in aanmerking kwam voor een aftrek van buitengewone lasten en giften, bevestigt, rekening houdende met een gemiddeld bedrag aan aftrek dat volgens het wetsvoorstel zal worden uitgeschakeld, de orde van grootte van dit bedrag.

De uiteraard zeer ruwe schatting van het middelenverlies ad f 1/4 à f 1/3 mld., dat dreigt op te treden bij ongewijzigd regime, is in de eerste plaats gebaseerd op de onderstelling dat van de contribuabelen voor wie de loonbelasting eindheffing is, 2 500 000 van de mogelijkheid van aftrek gebruik zouden gaan maken. Aannemende dat de gemiddelde aftrek voor hen zou neerkomen op een bedrag van rond f 500, betekent dit bij een marginaal belastingpercentage van 20 reeds bij deze groep een belastingderving in de orde van grootte van f 1/4 mld. Aangezien daarenboven ook bij de andere contribuabelen een ruimer gebruik van de aftrekregeling zou moeten worden verwacht, is in de memorie van antwoord een effect genoemd van f 1/4 à 1/3 mld.

De Minister van Financiën,

WITTEVEEN.

De Staatssecretaris van Financiën,

F. H. M. GRAPPERHAUS.